

JOZUA 12.

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

"De Bijbel is de grootste martelaar!" Ik weet wel, die uitspraak wordt meestal gedaan wanneer het gaat over de geregelde bestrijding die de Schrift moet ondervinden van de zijde van het ongeloof. Daarover vandaag niet. Maar behalve bestrijding is er toch ook nog wel wat anders. Wat wordt de Bijbel toch vaak tekort gedaan! Wat wordt er aan de Bijbel toch weinig tijd besteed! Dat wordt hoe langer hoe minder gedaan! En wat wordt er aan de Bijbel toch ook weinig geld besteed! Wat hebben de drukkers en uitgevers er toch weinig kosten, weinig papier, weinig ruimte, weinig fantasie, weinig attentie voor over gehad!

Neem nu maar eens zo'n hoofdstuk als Jozua 12. Hoe u dat hier wordt voorgeschoteld! Helemaal niet smakelijk, niet prettig ingedeeld in verschillende perikopen met opschriftjes erboven. Nu heeft men er in de tegenwoordige vertalingen één opschrift boven gezet, en dat is nog glad fout ook! Dat animeert niet, als je zo'n bord met woordenbrij voor je krijgt waar je haast niet overheen kunt kijken. Daarom, voordat ik iets bij dit hoofdstuk ga zeggen, geef ik u eerst even een overzicht van zijn inhoud.

Ons hoofdstuk -Jozua 12- is helemaal niet saai en onoverzichtelijk! Het bestaat uit twee hoofddelen. Als de drukker er een klein beetje papier voor overgehad had, dan zou hij dat makkelijk hebben kunnen aangeven door tussen de verzen 6 en 7 eenvoudig één regel wit te laten; dat was al veel geweest. Dan had iedereen direct gezien dat ons hoofdstuk in vers 1 tot 6 spreekt over Oóst-Jordaanland, en in heel de rest -vers 7 tot het eind- over Wést-Jordaanland.

Wat dat eerste deel betreft (Oost-Jordaanland), iedereen zal zich zeker wel de geschiedenis herinneren van de verovering van dat gebied. Die heeft net nog plaatsgehad tijdens het leven van Mozes, nog in het jaar 40 na de uittocht uit Egypte. Toen zijn daar in Oost-Jordaanland twee koningen verslagen, die over heel dat gebied heersten. Het waren Sihon, de koning van Hesbon, en Og, de koning van Basan. Bekende namen; ik kom er aanstonds op terug. En vanaf vers 7 komt dan deel twee. Daarin gaat het over Wést-Jordaanland. Dat gebied wordt er dan ook even met een paar strepen in geschetst. De noordgrens: Jozua liet zijn aanwezigheid reeds terdege gevoelen helemaal tot aan Baäl-Gad, een plaats in de vallei van de Libanon; meer bepaald: het Hermongeberte. Dat was noordwaarts. En zuidwaarts: die andere Dan, de Dan in het Zuiden. Zuidwaarts: tot het kale gebergte, dat wil zeggen: tot aan die rij witte krijtrotsen die de Arabah -u weet wel: het verlengde van het Jordaan- dwars doorsnijden. Die zijn er natuurlijk nog. Dat zijn de twee grenzen: noord en zuid. En nu worden ook even een paar mooie stukken van dat prachtige West-Jordaanland genoemd. Dat doen wij toch ook? Holland: dat is de Betuwe, en de Veluwe, en mooi Zeeland, en de Friesemeren. Zo ook hier. Bijvoorbeeld: het gebergte. Dat is het centrale berglandschap waar later Efraïm en Juda zich in gevestigd hebben. En dan de Sjefélah; vertaald door: de laagte. Tussen haakjes: Sjefélah klinkt toch veel mooier? De Sjefélah, dat is dat brede duinlandschap in het Zuiden, dat al smaller en smaller, tot aan het Noorden, tot aan de Karmel toe loopt. Verder: de Arabah (die heb ik al genoemd), en dan ook nog in het Zuiden: de Negeb. Voor enige jaren nog een troosteloze woestijn; vroeger een prachtig gebied. De Israëliërs maken er met de wonderen van de moderne techniek weer een prachtig oord van, door water en nog eens water. De Negeb; in de krant Negev, met een "v" op het eind: het Zuiderland.

En als we dat gehad hebben, dan komen pas de 31 koningen. Let wel: de 31! We hebben er immers al twee gehad? Te weten: Sihon en Og uit Oóst-Jordaanland. Reeds daaraan kunt u zien hoe onjuist dat opschrift is, het enige dat dan nog wél aangebracht werd, namelijk: "lijst van de verslagen koningen". Want daar bestaat ons hoofdstuk echt niet enkel uit, uit een opgave van koningsnamen! Zeker, het gaat hier inderdaad ook wel over verslagen koningen. Tweemaal begint een vers -vers 1 en vers 7- met de woorden: "Dit zijn de koningen...", maar daar volgt wat op! Er staat voluit: "Dit zijn de koningen... VAN HET LAND!" Dat moet u niet over het hoofd zien: VAN HET LAND! Het gaat in ons hoofdstuk helemaal niet enkel over de terechtstelling van een aantal mensen die naar Gods oordeel de dood hadden verdiend, néé!, die mensen waren KONINGEN! En zij regeerden over een deel van het

belóofde land! En dààrvan zien we hier Israëel bezit nemen, zij het ook nog maar allengs, in het beginstadium.

Welnu, nu we aldus eerst de inhoud van Jozua 12 wat hebben overzien, nu kunnen we overgaan tot het beantwoorden van de vraag: wat van een en ander de eerste bedoeling geweest mag zijn. Hoe een Israëliet dat gelezen zou hebben.

Gemeente, die bedoeling wordt ook ons nog altijd pas duidelijk, wanneer we de profetische boeken... -u weet wel: Jozua is het eerste boek van die rij!- ...wanneer we de profetische boeken lezen bij het licht van de Pentateuch, van de eraan voorafgaande Pentateuch. Of, om het beeld nog maar eens te herhalen: het vijftal boeken van Mozes -de Pentateuch- is de lantaarn, de projectielamp, en het boek Jozua is de dia. En nu moeten wij maar goed letten op wat die twee te zien geven op het scherm! Zó moet u het boek Jozua lezen! Als we dat niet doen, als we het boek Jozua lezen zonder rekening te houden met de Pentateuch, dan vinden we daarin niets bijzonders. Niet veel meer dan oorlogsverhalen en dergelijke. Dan is het eigenlijk maar een afschuwelijk boek! Dan zien we daarin bijvoorbeeld helemàal niet de rechtsbasis voor het krachtadig optreden van Mozes en Jozua tegen Amorieten en Kanaänieten. Dan is dat een boek over een moordpartij! Maar... leest u Jozua 12 nu bijvoorbeeld eens even bij het licht van Genesis 12! Dus met in uw achterhoofd de belofte die God al aan Abraham geschonken had, toen de man daar nog geen vierkante meter grond in had, namelijk de belofte dat hij het land van de goddeloze Amorieten en Kanaänieten eenmaal aan Abrahams nakomelingen in bezit zou geven. Dan wordt zo'n hoofdstuk als Jozua 12 opeens voor uw oog een hoofdstuk dat boordevol evangélie staat: belofte-ervulling! In dat beloofde land zal Israëel straks de Christus voortbrengen! De Christus der wereld!

Of, ander voorbeeld: leest u dit hoofdstuk nu eens onder belichting van de woorden die aartsvader Izaäk eens sprak tot zijn zoon Jacob, toen die het ouderlijk huis verliet; Genesis 28! Toen sprak Izaäk tot Jacob: "God, de Almachtige, geve u de zegen van Abraham; u en uw nageslacht met u, zodat gij het land van uw vreemdelingschap, dat God aan Abraham gegeven heeft, in bezit krijgt." U ziet dat vader Izaäk dus die onderscheiding al maakte, die later in de heilige Schrift zo vaak zou voorkomen, en die ú, gereformeerde mensen, zult moeten kennen om uw gereformeerde doopformulier te begrijpen! Geven in belofte, en geven in vervulling, zodat men het beloofde ook metterdaad in bezit krijgt! Dat is geen uitvinding van ons, van een dominee of zo, dat zei Izaäk, toen Jacob de deur uitging; Genesis 28! Dat is de bijbelse lijn!

Ik noemde Abraham, ik noemde Izaäk, ik zal nóg een voorbeeld geven. In diezelfde lijn heeft Mozes later op zijn beurt ook weer gesproken tot zijn opvolger Jozua. Dat was in Deuteronomium 3. 't Was vlak voor zijn dood. Dat was toen die twee koningen in Oost-Jordaanland, weet u wel? namelijk Sihon de koning van Hesbon, en Og, de koning van Basan, kort tevoren verslagen waren en hun land was toegewezen aan de bekende twee-en-een-halve stam: Ruben, Gad en de halve stam van Manasse. Toen sprak Mozes het boek Deuteronomium uit, en toen zei hij ondermeer -Deuteronomium 3-: "uw eigen ogen hebben gezien alles wat de HERE uw God aan deze twee koningen gedaan heeft. Welnu, evenzo zal de HERE aan al de koninkrijken doen, waarheen gij -enkelvoud: Jozua!- op het punt staat over te steken." Mozes heeft dus die verovering van Oost-Jordaanland beschouwd als een verlovingsring. Als een gift vooruit; als een pand, waardoor God Zijn volk ervan wilde overtuigen dat Hij evengoed machtig genoeg zou zijn om ook het eigenlijke Kanaän, om ook Wést-Jordaanland nog aan Zijn volk te schenken.

Kijk, als u hieraan nu eens denkt, dan zult u begrijpen waarom de auteur van Jozua 12, alvorens over Wést-Jordaanland te spreken, even, kort, in 6 verzen, de geschiedenis van de verovering van Oóst-Jordaanland ophaalde in die eerste 6 verzen. Hād de HERE woord gehouden of niet? Wàs de belofte, die er gelegen had in die verlovingsring, in die gift vooruit: Oost-Jordaanland, uitgekomen, ja of nee??

En zó moet u nu ook lezen wat hier staat over die 31 koningen. Ook daarover had Mozes al gesproken. Dat was in Deuteronomium 7. Hij had tot Israëel gezegd: "Als gij u straks met die smerige

Kanaänitische afgoderij nu maar absoluut niet inlaat, maar als gij u nu maar houdt aan Jahweh, aan het verbond dat de HERE met u gesloten heeft op Horeb, dan zult u eens zien wat de HERE doet! Dan zal Hij het land van die koningen daar, in uw hand geven! Gij zult hun naam van onder de hemel doen verdwijnen!" En óf ook die belofte uitgekomen is! Daarop had het vorige hoofdstuk al gewezen; Jozua 11, en het wordt hier nogeens herhaald in Jozua 12. Ja, als u niet van herhalen houdt, dan moet u de Bijbel maar dichtdoen! De heilige Geest wil hier zeggen: de HERE heeft Zijn woord gestand gedaan! Zie maar de twee koningen in Oóst-Jordaanland, en zie maar de 31 koningen in Wést-Jordaanland. Dat wordt nog eens herhaald, en dan wordt het nóg eens herhaald! En het zal nog enige malen in het boek Jozua worden herhaald! Ja! Vindt u dat eentonig?? Nou, doe dan de Bijbel maar dicht! Vindt u dat eentonig?? Måg dat soms niet?? De mensen van Gods verbond -dat zijn wij toch??- wijzen op de almacht Gods, en wijzen op de rechtvaardigheid Gods -ja, de strengheid Gods!-, en wijzen op de trouw Gods, telkens en telkens weer... wat is mijn werk anders?? Waar ben ik anders dominee voor geworden?? En... wat is anders het werk van ú?? godvrezende ouders?? Herhålen!, herhålen!, herhålen!!... tot de kinderen de deur uitgaan, net als Jacob!

Overigens heb ik er uw aandacht al even op gevestigd dat we bij deze 31 koningen niet uitsluitend moeten denken aan die mensen, aan die koningen. Als persónen waren ze van zó weinig belang dat hier van niemand van deze 31 de naam wordt vermeld. Dat is u toch zeker bij het lezen ook wel opgevallen? Nee! 't Ging over een lånd! Dat staat hier meer dan eens; 'k ga daar niet allemaal op in. En... dan is dit zelfs nog maar een voorlopig bericht over het beloofde land, want er zijn in het land Kanaän natuurlijk veel meer dan 31 koningen geweest, want er waren veel meer steden! We zijn hier echter pas gekomen aan het éérste deel van het boek Jozua. Jozua heeft drie taken verricht. Hij heeft Israëel gewezen hoe het land moest worden betreden; hoe het land moest worden verdeeld, en hoe het land, de erfenis, moest worden bewaard. En nu zijn we hier aan het eind van het eerste deel.

Ja! Want die eerste opdracht aan Jozua was vervuld, is geslaagd. Het land ís betreden! Israëel hééft de voet gezet op beloofde grond, en het is een våste voet, hoor! Daar heeft God wel voor gezorgd. Voor een stevig bruggenhoofd. En daarom zal God straks -dat komt hier vlak na, Jozua 13- tot Jozua zeggen: "Jozua, kom! 't Wordt tijd, je wordt al zo oud, nu moet je er maar toe overgaan het land te verdelen, toe te wijzen!" Dat wordt Jozua 13. Welnu, en dat tweede werk heeft Jozua toen ook gedaan, en dat is misschien nog wel z'n grootste geloofswerk geweest! Het land uitgedeeld, hoewel het nog bij lange na niet bezet was! Maar ja! dàt is nu geloven! Dåt is de regel voor 't geloven die nu ook nog geldt voor ons, ondanks alle verschil tussen de tijd van Jozua en die van ons. Maar we moeten geloven, dan gaan we de taal van het doopformulier verstaan, en die hebben de Synodalen nooit verstaan, anders was er geen Vrijmaking gekomen, over de kindertjes: "...hetgeen ze in Christus hébben!"

Ja! Dat verschil is groot! Aan ons, als gemeente van de nieuwe bedeling is niet meer een bepaald land ter woning toegezegd. 't Is Pinksteren geweest! Ik zeg: gewéést! Verleden tijd! Dat is en dat wordt door christenen wel eens vergeten! Men hoort sommige christenen ook nu nog wel over Palestina spreken als over "het heilige land!, het heilige land!" Zie bijvoorbeeld de "Heilige-landstichting" te Nijmegen. Misschien hebt u er wel een bezoek gebracht in uw vakantie! En hoe vreselijk heeft men het in de Middeleeuwen gevonden dat het zogenaamde "heilige land" in handen van de ongelovigen was! Daarom moest dat land van dat juk worden bevrijd! "God wíl het! God wíl het!", riepen Peter van Amiëns en Bernard van Clairvaux. Daaraan gedachtig spreekt men wel eens van een kruistochten-mentaliteit, waardoor de mensen voor de grootste dwaasheden warm te maken zijn. Dat kan ook best wel iets anders zijn, hoor; iets op heel ander gebied. Maar zo'n kruistochten-mentaliteit kan best nog wel eens, tamelijk onvervalst Middeleeuws, terugkeren! En bepaald zich vastzetten op het idee: Palestina wéér! Ik dacht, ik dàcht er af en toe iets van te hebben gehoord, te hebben gemerkt, aan de manier waarop er onder christenen soms gesproken wordt over Israëel. Als het gaat over de zesdaagse oorlog van '67, weet u wel? Over dat, wat zich thans noemt: de Israëliërs. Boekjes verschijnen er met de titel: "Het wonder van Israëel". Alsof een christen natúúrlijk pro-Israëel en anti-Arabisch zou moeten zijn! In werkelijkheid is hier voor ons geen keus bij! De Israëliërs zijn ongelovig gebléven: joden, àls het al joden zijn. En de Arabieren zijn kinderen van ongelovig geworden christenen, want het is daar allemaal christelijk geweest! Egypte, daar is nog een

Koptische kerk; Abessinië, daar is nog een Koptische kerk; Arabië: helemaal christelijk geweest! Palestina, Klein-Azië, Noord-Afrika: daar is de christelijke kerk bijna geheel weggespoeld door de vloedgolf van het Mohammedanisme! Godsdienst-historisch gesproken staan de Arabieren ons nog het naast!

Gemeente, laten we dit rustig vaststellen: dat er thans niet meer te spreken valt van "het heilige land"! Zo'n apart land, zo'n heilig land, met heilige plaatsen en heilige personen en heilige dagen en heilige handelingen IS ER NU NIET MEER! Dat stadium in Gods heilsbedeling is voorbij! De horizon van Gods beloften is nu gebleken veel wijder te zijn dan één enkel land! Wij mogen thans -zo Paulus in Romeinen 4:13- weten dat God aan Abraham niet slechts één land, maar een hele kosmos heeft beloofd! Dat Griekse woord, dat staat daar! En wij mogen thans weten -uit Hebrëen 1- dat van dat alles er één tot Erfgenaam is aangewezen, namelijk: Jezus Christus, Gods Zoon! En wij mogen weten dat allen die in die Christus geloven, mede-erfgenamen zijn met Hem mee! Mede-erfgenamen, dààrvan! Niet van één stad, bijvoorbeeld Jeruzalem, waar de Here Jezus dan straks zou nederdalen en een 1000-jarig rijk zou oprichten; u kent die fantasie! En ook niet van één land, bijvoorbeeld van Palestina, alsof dat nog een apart heilig land zou moeten worden. Nee, maar erfgenaam, en mede-erfgenamen met Christus zijn we van ALLE dingen, van de KOSMOS! Nu, u weet toch wel wat dat betekent? Dat betekent: het heelal!! Dus, me dunkt, dat maakt toch wel even verschil!

En dan is er nóg een verschil! De vervulling van díé belofte zal straks geheel en al Góds werk zijn. Evenals het oude Israël de erving van Kanaän ook wel aan God te danken heeft gehad, maar ja!, God de HERE heeft zich dààrbij nog enigszins van mensen willen bedienen. Want met het zwaard in de vuist hebben de Israëlieten Gods doemvonnissen aan die goddeloze en zedeloze Kanaänieten moeten voltrekken: de ban! Maar zo'n opdracht hebben wij niet! Het enige zwaard dat wij mogen voeren is het Woord van God: het zwaard des Geestes! Dat is Gods Woord! Dat moeten wij hanteren, en dat alleen! En dat dan niet toch nog weer op een geniepige manier vleselijk toepassen in het politieke leven, in het sociale leven, etcetera. Want dat is dan tóch weer, wéér terugvallen op een oude bedeling! Néé, het WOORD! dat moet het doen! Spreek dat Woord op z'n pas! En wees zelf eerst daders van dat Woord! Anders bent u niet geloofwaardig in deze wereld! Maar dan zal ónze beërving van de laatste belofte, van de nieuwe aarde, straks uitsluitend het werk zijn van de almachtige hand Góds! Daar komt geen mensenhand straks aan te pas! Het eeuwig paradijs der toekomst zal straks niet, zoals de mensen elkaar vooral ook weer in onze dagen willen wijsmaken, geleidelijk komen, langs de geleidelijke weg van evolutie, van mensenwerk, bijvoorbeeld door de wonderen van de techniek: het technische hiernúmaals, néé!!, maar het zal plótseling komen, katastrofààl! als Góds werk, en van niemand meer!

Dat is dan ook wel een belangrijk verschilpunt tussen de tijd van Jozua en die van ons: de toekomst. Want wij leven in de laatste uren. Maar wat er dan verder overblijft, da's eender: gelóven, gelóven, gelóven! Vertrouwen op de beloften Gods die in Jezus Christus ja en amen zijn. Jozua heeft het ons voorgedaan, maar de gróte Jozua, Jezus Christus, Die heeft er ons het volmaakte voorbeeld van gegeven! Want als Hebrëen 11 ons een lange rij van mannen en vrouwen heeft genoemd die ons in geloven en godsvertrouwen zijn voorgegaan, bijvoorbeeld ook Jozua, dan concludeert Hebrëen 12 aldus: "Daarom dan, laten ook wij, nu wij zulk een grote wolk van getuigen rondom ons hebben, afleggen alle last en de zonde die ons zo licht in de weg staat, en laat ons met volharding de wedloop lopen die voor ons ligt. Laat ons oog daarbij alleen gericht zijn op Jezus, de Leidsman en Voleinder des geloofs, Die, om de vreugde welke voor Hem lag, het kruis op Zich heeft genomen, de schande niet achtende."

En... waar ís de Here nu? Hoe is Zijn geloof beloofd? Hij is gezeten ter rechterzijde van de troon Gods! Van daar zal Hij eenmaal wederkomen en Hij zal dan met Zich medebrengen: het eeuwige paradijs, en Zijn gelovigen doen wonen op de nieuwe aarde: Gods wonderlijke vervulling; de laatste vervulling van Zijn belofte aan Abraham: de nieuwe aarde, alwaar gerechtigheid wonen zal.

AMEN.

Lezen: Jozua 12

zingen: psalm 105:3,4
psalm 105:18
psalm 98:1-4

8 augustus 1971.